

**ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ № 21"ВИХРОГОНЧЕ,,
С. Конуш общ.Хасково
„ИГРАЕМ И УЧИМ“
за 2024-2025 учебна година**

УТВЪРЖДАВАМ:.....
АГАВНИ ТАХМЕЗЯН
ДИРЕКТОР

ВЪВЕДЕНИЕ

Предучилищното образование, като част от организираната социално-педагогическа система, е необходимо да отговори на новите изисквания, пред които е поставено обществото ни.

В единоредствие със семейството трябва да се полагат основите на цялостното развитие на личността, като се изгражда от ранна възраст готовност за желана промяна, умения за проява на собствен избор, на критично мислене и се осигури приемственост в подготовката за училище, гарантираща развитие на индивидуално-творческите способности и равен старт на всички деца.

Усилията на педагозите са насочени към собствен избор на подходи, ориентирани към развитието на детето, осигуряващи поставянето му в център на образователно-възпитателния процес, водещ до утвърждаване на детската значимост и достойнство.

Програмните системи за предучилищно образование са документи които определят и конкретизират учебното съдържание, изразено в придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения необходими за успешното преминаване на детето към училищното обучение. Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: Български език и литература, Математика, Околен свят, Изобразително изкуство, Музика, Конструирание и технологии, Физическа култура. Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система като част от стратегията за развитие на ДГ. Програмната система е цялостна концепция за развитието на децата в ДГ № 21 с включени в нея подходи и форми на педагогическо взаимодействие ,подчинени на обща ,глобална цел.

В европейското модерно образование се дава превес не само на образованието, а и на интелигентността(емоционална и социална), това са два социо - психокulturни феномена с актуална жизнена необходимост и първостепенна социална значимост във времето и пространството, които са тясно интегрално свързани и взаимно зависими един от друг. Не можем да очакваме познавателна мотивация от съвременното, преситено с информация дете без неговото активно участие в дейността и чрез стимулиране на неговата интелигентност.

На европейско равнище са определени осем ключови компетенции, които представляват комбинация от знания, умения и нагласи, които са от решаващо значение за личностната

- комуникация на роден език;
- комуникация на чужди езици;
- математическа компетентност и основни познания в областта на природните науки и технологиите;
- дигитална компетентност (информационни и комуникационни технологии);
- умения за учене чрез игра;

- социални и граждански компетентности;
- инициативност и предприемачески умения;
- компетентности в областта на културата и на творческите изяви

Тези маркери са и в основата на Програмата за възпитание и обучение на децата в тази детска градина.

Детската градина в съвременните условия трябва да бъде дом за детето с неговите потребности, интереси, проблеми успехи и постижения, място където то може да се развива пълноценно, подпомагано от специално подготвени хора .

В условията на пазарна икономика макро средата на развитие на детската градина се променя съществено. Това налага всяко детско заведение да се стреми да наложи свой собствен образ, своя собствена специфична система на образование и стремеж от въвеждане на нови педагогически похвати , методи и технологии.

ДГ № 21 формира своя уникален „ модел” за предучилищно възпитание и обучение в Програмна система „Играем и учим”, търсейки хармония между следните компоненти:

А/ Да създава условия за придобиване на компетентностите по всяко едно от образователните направления.

Б/ Да отчита спецификата на ДЗ, на групите и екипа като цяло

В/ Да съответства на интересите, възможностите и възрастовите -характеристики на децата

Програмната система „Играем и учим ” се основава на принципите и насоките на ЗПУО от 01.08.2016 г , Наредба № 5 от 03.06.2016 за предучилищното образование, приоритет на МОН за предучилищното и училищното образование, Национална стратегия за развитие на образованието 2014-2020г , стратегията на ДГ № 21 /2020-2024г/ и спецификата на детската градина.

Програмната система „ **Играем и учим** ” е ориентирана към децата и е базата която осигурява играта, ученето и другите интерактивни дейности, за да се насърчава тяхното физическо, социално морално, емоционално и познавателно развитие творческо и естетическо развитие, както и благополучието им в безопасна, стимулираща и грижовна среда.

Програмната система „ **Играем и учим** ” се основава на разбирането, че децата се развиват в рамките на взаимодействието между семейството, институцията на детската градина, училището, общността и обществото като цяло. Овладеяването на посочената взаимосвързаност е в центъра на визията за детската градина, а програмната система осигуряват съблюдаването на основните водещи ценности на детската градина – здраве и оптимални условия за развитие на децата. Така се отговаря на разбирането за предучилищната възраст като интензивен период за интегрирано личностно развитие, на доминираща пластичност на психиката и създаване на собствен опит.

Настоящата програмна система представя основните приоритети, които се разгръщат в съвременен план като фокус за основополагащите представи и закономерности на педагогическото взаимодействие. Ранното формиране на мотиви за учене, гарантира трайно положително отношение към тази дейност и поставя солидна основа на мотивацията за учене през целия живот. Това е от особено значение за децата, които живеят в среда, в която образованието не се приема за ценност и необходимо условие за развитие.

Фундаменталните принципи на програмната система са следните:

- **Зачитане на правата на децата**, тяхното многообразие и индивидуалност, справедливост в отношенията и социално включване за оптимално развитие чрез игра, учене и други подходящи дейности.
- **Толерантност** – изграждане на умения у децата за приемане на различията между тях по пол, етнос, майчин език, физическо и здравословно състояние, за положително оценяване и съпричастност към постиженията и успехите на другите деца.
- **Адаптивност** – възпитанието и подготовката на децата в различните детски групи, поставят основите за учене през целия активен живот, създаване на опит за адаптивно и приемливо поведение от гледна точка на социалните и морални норми на обществото.

- **Партньорство със семействата и общностите**, за да се отговори на нуждите на деца, да се споделят опит и перспективи и за да се реализира един непрекъснат процес на съвместно изграждане между много различни, но заинтересовани страни.
 - **Достъпност** – играта е едно от средствата за възпитание, социализация и подготовка на децата. Тя се основава на техните естествените интереси, любопитство и жизнерадост, но непринудено е свързана и преплитаща се с ученето и други интерактивни дейности.
 - **Активност** – дейностите на децата в детската градина мотивират и поощряват комуникацията, творческото мислене, изследването и проучването при решаване задачи в зоната на тяхното близко развитие, споделяне на знания с другите.
 - **Спонтанност и инициативност** – ситуацията са формата, в която най-добре се интегрират игра, обучение и други дейности в различни контексти, разширява се разбирането на децата, формират се умения и привички, влиза се най-разнообразни отношения, възпитават се качества и положителни личностни черти.
 - **Системност и допълняемост** – детската градина осигурява възможности не само за игра, а и за целенасочено- смислено и релевантно учене, за себеизразяване и самостоятелно откритие в най-различни области – в музиката, изобразителното изкуство, драматизациите, езиковите дейности, както и в съвместни дейности с връстниците. В допълнение, различните културни и езикови реалности на децата допринасят за вариации в начините, по които те се развиват и демонстрират своите знания и умения.
 - **Проследяемост** – оценяването на напредъка на децата се извършва чрез събиране на наблюдаеми доказателства за това, което те знаят, казват и правят съобразно очакваните резултати (учителката на групата в конкретните условия и специфика определя средствата и методите за оценяване).
 - **Творчество и креативност** – програмната система се реализира от учителите за индивидуалното развитие на потенциала на всяко дете в контекста на взаимодействия, основани на доверие, уважение и положително отношение. Те подпомагат децата да постигнат пълния си потенциал в контекста на взаимодействия (с възрастни и с други деца), основани на доверие, уважение и положително отношение.
- В съответствие с разпоредбите на чл.29, ал.4 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищно образование в програмната система на ДГ № 21 „Играем и учим” включва:
1. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие
 2. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.
 3. Тематично разпределение за всяка възрастова група.
 4. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

1. Подходи на педагогическо взаимодействие.

При организацията на педагогическият процес и при подбора на формите на педагогическо взаимодействие Програмната система „Играем и учим” на ДГ № 21 се позовава на доказали своята ефективност и валидност подходи:

- **Хуманно –личностен** – осигурява се само-актуализация на детската и учителска индивидуалност, стабилност, присъединяване, самоуважение и толерантност.
- **Комуникативно – експресивен и креативен подход** : акцентира се върху креативните прояви по време ,в , и след играта, познанието и общуването
- **системен подход**
- **информационен подход**
- **ситуационен подход**

Като ключови за постигането на глобалната цел посочена в стратегията на ДГ № 21

Реализация на съвременно европейско образование за децата и развитие на човешкия потенциал в детската градина се очертават следните подходи на педагогическо взаимодействие:

1.1. Синергетичен подход: подбуждане към знание, сътрудничество със самия себе си и с другите хора около теб, обща енергия да се прави нещо. Синергетиката може да бъде определена като наука за самоорганизацията.

Новото, което търсим в програмната система прилагайки синергичният подход е резултатът от подготовката на детето за училище, изразен в умението му да се самоорганизира, комуникира и държи безопасно в средата. Подготовката на детето за училище, грамотността и социализацията на детето са приоритети на съвременното предучилищно образование. Тази подготовка ние я пречупваме през призмата на новите изисквания на евроинтеграцията и световното образование. Формирането на т.н „Питащо общество“, което се създава още в детска възраст и обслужва гражданското поведение на личността без което е немислимо съществуването на гражданско общество.

Подготовката на детето за училище се свързва основно с усвояването на знания за обекти и явления в околната среда и способности за взаимодействие с нея. Натрупаният от детето социален опит му позволява по плавно да премине към новата водеща дейност с ново съдържание и мотиви. Така представен процесът в ДГ подготвящ децата за училище е синергетичен както по своя произход, така и по съдържание.

В процеса на самоорганизация се разрушават стари и се установяват нови структури, имащи нови свойства. Така синергетичният подход най-добре се открива и прилага в ролята на играта, която подготвя усвояването на учебната дейност, трудовата дейност и е водеща за този възрастов период на детето. Синергетичният подход е водещ при формирането на комуникативните умения на децата: умението им да водят диалог, да съставят разказ, да задават и да отговарят на въпроси. Възпитаването на комуникативни умения у децата от ранна възраст е важно за развитието на уменията за водене на дебат и отстояване на определена теза в училищна възраст, което пък от своя страна е предпоставка за формирането у децата от ранна възраст на гражданско и европейско поведение.

Синергетичният подход постановява създаването на умения у децата за съвместна дейност в системите „възрастен – дете,“ и „дете – дете,“ .
Посредством синергетиката детето придобива:

-нагласи за самоорганизация, нагласи за сътрудничество и комуникативни умения, нагласи за саморазвитие и самоконтрол, умения за работа в екип, екологично поведение, умения за вземане на решения, гражданско поведение, и не на последно място отговорно отношение към ученето и мотивация за учене през целия живот.

Ето защо, приложението на синергетичният подход е ключово за изпълнението на главната цел на Програмната система на ДГ № 21 „**Играем и учим**“.

1.2. Рефлексивен и ценностно – ориентиран подход.

Приложението на този подход цели развитие на самооценка, саморегулация или самоконтрол при решаването на игрови ,практически и познавателни задачи. Избират се техноологиите според мултикултурният профил и маркерите на средата. Той е допълващ синергетичният подход.

1.3. Екипен подход.

Това е доказал се във времето подход в социалната, възпитателната и работа с определена група от деца и възрастни. Този подход е включен в програмната система след анализ на социума ползващ услугите на детското заведение. В ДГ № 21 няма деца, които живеят в семейства в неравностойно положение където рискът от отпадане от системата на образованието и нередовното посещение на детско заведение е реален, но продължават да съществуват проблеми с емоционално negliжиране или материално презадоволяване на децата и липсата на интерес за тяхното индивидуално развитие. Всичко това ни насочи към избора на този подход при структурирането и разпределението на формите на пед. взаимодействие с акцент върху социализацията и ограмотяването на определена група деца. В програмната система „**Играем и учим**“, мотивираме избора си като сме се водили от някои „маркери,“ за политиката на конкретният тип детска градина, а именно:

Демографски (застаряващо население и намаляване на общия брой деца новоприети в ДГ в някои населени места). Етническо многообразие в ДГ са приети и посещават деца от ромски и турски етнос. Икономически (увеличава се броя на активно заетите и работещи родители в града или извън страната, като за отлеждането на децата се грижат възрастните членове на семейството). Дейности, в които преобладава играта във всичките и форми. Друго условие е Развиваща и подкрепяща, стимулираща среда за детето. Тази среда се разделя на **външна** (архитектура на ДГ, оборудване на занималните, дидактически материали, познавателни книжки и помагала и др.) и **вътрешна** среда включваща създаването на познавателна мотивация, способност за себеутвърждаване и др.

1.4. Компетентностен подход

Този подход акцентира върху качеството на възпитателно – образователния процес, като разглежда не количеството информация придобита от детето, а нейното качество- способностите на детето. Чрез прилагането на този подход като резултат от педагогическия процес са формираните ключови компетенции ,които в края на предучилищна възраст са : технологични, информационни ,социално – комуникативни. Подхода се реализира чрез непрекъсната обратно връзка – учител – дете – родител, диагностични упражнения и планирани процедури.

2.Форми на педагогическо взаимодействие

В Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование са посочени основната и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с прилаганата в ДГ № 21 програмна система „**Играем и учим**“ при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за Предучилищно образование.

Ситуацията в детската градина е събитие или поредица от събития, преминаващи в рамките на определено време и на различните видове взаимодействия на децата с детските учители, между самите тях, с игровите и учебни ресурси, съотнесени с темата в определено образователно направление, нейните конкретни цели и очаквани резултати. Тя е основна комплексна единица на процеса на възпитание и подготовка на децата в детската градина със статус на водеща педагогическа форма, която организира, конструира и изразява този процес.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути за първа и втора група, и от 20 до 30 минути за трета и четвърта група.

Учителят организира педагогическото взаимодействие с децата като самостоятелно подбира подходящи педагогически технологии (игрови, обучаващи и възпитаващи) в зависимост от специфичните характеристики на детската група и конкретната тема. Подреждането на педагогическите ситуации в седмичната програма се осъществява от учителите и при съобразяване с изискванията за:

- балансирано разпределение и редуване на статични и динамични форми на педагогически взаимодействие;
- последователност, която осигурява оптимална активност и опазване на здравето на децата;
- динамично и гъвкаво редуване и интегриране на основните форми на педагогическо взаимодействие с допълнителни такива;
- ежедневен престой и игри на открито;
- гарантиране на възможности за участие на всички деца в основните форми на педагогическото взаимодействие

Основни форми на педагогическо взаимодействие включени в Програмна система „Играем и учим“ прилагана в ДГ №21 при целодневна форма на организация се провеждат по образователни направления:

- 1.Български език и литература.
- 2.Математика.

- 3.Околен свят.
- 4.Изобразително изкуство.
- 5.Музика.
- 6.Конструиране и технологии.
- 7.Физическа култура.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации. ,както в учебно така и в неучебно време.В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности ,които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето. Допълнителните форми може да не се отразяват задължително в седмичното планиране групата. Те целят да провокират развитието на детето и творчеството в работата на учителя.

Допълнителни форми по образователни направления използвани от всички групи в Програмната система на ДГ № 21 „Играем и учим“ включват:

2.1.Български език и литература

Овлабяването на езика и развитието на речта се свързват с възможностите на децата да обогатят своята устна реч, да усвоят значението на думите в най-различни житейски и практически ситуации. Подходящи допълнителни форми в контекста на горепосоченото са следните: наблюдение на открито, разходка, екскурзия, посещение на детски театрални представления, посещения на музеи, картинни галерии, библиотеки, публично четене на детски литературни произведения и др.културни мероприятия предполагащи комуникация, усвояване на правилни говорни умения и социален опит.

За практическото овладяване на езика в програмната система „Играем и учим“ като препоръчителни допълнителни форми се явяват: слушането на литературни произведения, гледането и слушането на детски приказки чрез съвременни техники и технологии, театрализираната игра, настолен куклен театър, участие в празници, концерти, музикални пиеси.

Овлабяването на българският език е в основата за подготвянето на учебно познавателните умения за обучение в първи клас. Като допълнителни форми тук по своя преценка след обективен анализ на нивото на детската група като цяло, и на всяко дете поотделно учителят използва дидактични игри.

2.2 Математика

Спецификата на предучилищната математическа подготовка е в това, че съдържанието ѝ трябва да осигури формиране на елементарни представи за основни математически понятия, които се изучават по-късно в училище. От друга страна, математическото обучение стимулира общата познавателна дейност и развива умствените способности на детето, които са основа за интелектуалното му развитие. Важното е не натрупването на знания, а овладяване на умения за прилагането им. За да се развият умствените способности на детето, то трябва да бъде научено да отделя основните съществени параметри на обекта и неговите отношения.

Подходящите допълнителни форми за педагогическо взаимодействие по математика са:

дидактични игри и упражнения, организирани по сюжети от всекидневни битови ситуации; свободни беседи; наблюдения, дидактични, музикални и подвижни игри; самостоятелна работа с дидактични материали, автодидактични игри (картинно лото за цветовете, домино за формата, игри за сортиране, чифтни карти, математически въртележки, пъзели и др.).

2.3 Околен свят.

Допълнителни форми

За гарантирането на принципите за структурирането на опита в околния свят (емпирично-ситуативен, компетентностно-ориентиран, рефлексивно-ценностен) за тази възраст се предвиждат детски енциклопедии, интерактивни ресурси и мултимедийни технологии за игрово взаимодействие в индивидуален и групов план, които са част от образователното осигуряване на институцията и игрово-образователното пространство в нея. Организационно взаимодействието се разгръща в допълнителни форми, които се съпътстват от емпиричния опит на детето в ежедневието при опознаването на околната среда: наблюдение, елементарни опити, нагледно моделиране, предметни, дидактични, театрализирани, мултимедийни игри, демонстрация на видеоматериали, картини, детски енциклопедии; разказ, беседа, четене на художествени произведения.

2.4. Изобразително изкуство.

Образователното направление „Изобразително изкуство“ е насочено към формиране на представи, умения и отношения, свързани с предмети и явления от действителността. Развиват се както общи, така и специфични възприятия и умения на децата, свързани с пресъздаване на по-опростени обекти от нея.

Обучението е тясно свързано с познавателната и изобразително-творческата дейност на децата. Започва формиране на представи за видове и жанрове в изобразителното изкуство – илюстрация, пейзаж, натюрморт и др. Децата започват да различават основни изобразителни материали и техники. Много от дейностите по изобразително изкуство могат да бъдат пренасяни в други образователни направления като допълнителни форми на взаимодействие например: разглеждане и подреждане на цветя, плодове, репродукции, разглеждане на изображения на домашен любимец, апликиране на къщи, посещения на галерии и др.

2.5. Музика.

Основната най-важна цел на музикалното възпитание в детската градина е преди всичко възпитанието на децата посредством музикалното изкуство и заниманията с него. В процеса на системно общуване с музиката децата обогатяват представите си и за многообразието на живота; започват да осмислят колкото е възможно по-естествено редица общочовешки добродетели и ценности. Най-важната задача на педагога е да активизира и развива системно и постоянно не някакви уникални умения за възпроизвеждане на факти и акорди, а освободеното от задръжки фантазно мислене на децата. Мислене, което особено в детската възраст се свързва с развитие на въображението. В тази група следва да се има предвид, че посочените очаквани резултати към съответните ядра са ключови, най-съществени и водещи за децата и не изчерпват множеството подходи и форми на работа, които се прилагат с успех в детската градина.

2.6. Конструирание и технологии.

Важен акцент в програмата са представите и уменията, свързани с познаването и обработването на материалите, предимно хартия, картон, текстилни влакна и подходящи природни материали.

Предложени са възможности за началното развитие на инициативността и предприемчивостта и дигиталната компетентност, като се формира стремеж у детето да довършва започнатото, да приема сътрудничество и да усвои първите знания за информационните и комуникационни технологии. Постава се начало за формиране на позитивно, безопасно и разумно поведение към техниката и технологиите, с които се среща детето в света около себе си.

Като допълнителна форма се предвижда организирано събиране на природни материали в детската градина, които да се използват в бъдеща конструктивно-техническа дейност. Изработване на макети по математика, околна среда и други образователни направления.

Като допълнителна форма се явява и последователното усвояване културата на поведение и хранене в детската градина.

По възможност може да бъде организирано разделно събиране на отпадъци и природни материали в детската градина, които да се използват за бъдеща конструктивно-техническа дейност. Важен акцент в работата са инструктажите за безопасността на работа с материалите и инструментите.

Дейностите за обучението в инициативност и предприемчивост са насочени към по-висока активност на детето при предлагане и аргументиране на идеи и варианти за решения, сътрудничество в рамките на групата както и участие в планирането и организирането на съвместни прояви като състезания, празници и др. Важно е в повечето от дейностите децата да са удовлетворени от свършената работа и да се стремят към самоутвърждаване

2.7. Физическа култура.

Допълнителни форми

- Допълнителни игри в между-режимните моменти и в следобедния режим, насочени към развитие на спортно-познавателните компетентности и значението на спорта и туризма, физическата дееспособност и двигателната активност за здравето и успешната реализация на детето.
- Всекидневни задължителни допълнителни форми на физическо възпитание с подчертан оздравителен ефект е утринната гимнастика, включваща дихателни и изправителни упражнения, различни видове ходене, бягане със средна продължителност, общо-развиващи упражнения и подвижни игри.
- Допълнителни форми за физическо възпитание са допълнителни подвижни и спортно-подготвителни игри, спортни празници и едnodневни екскурзии.

Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.

План
на седмично разпределение на основни форми по образователни направления
при целодневна организация

Възрастова група \ Направление	3-4 годишни	4-5 годишни Зад.подготовка	5-6 годишни Зад. подготовка	6-7 годишни Зад. подготовка
Вид ситуационни форми				
Бълг. език и литература	1	2	2	3
Околен свят	1	2	2	3
Математика	1	1	2	3
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Изобразител. изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	2
Общ брой за основни форми	11	13	15	17
Общ брой за вида ситуации	Основни - 11	Основни - 13	Основни - 15	Основни-17

**I. СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДНЕВЕН РЕЖИМ ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В УЧЕБНО ВРЕМЕ ЗА
РАЗНОВЪЗРАСТОВА ГРУПА
от 15.09.2024 до 31.05.2025**

Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6:30 – 8:30	Прием на децата, игри и занимания по интереси
8:30 - 8:40	Утринно раздвижване
8:40 – 9:00	Сутрешна закуска
9:00 – 10:00	Основни дейности – педагогически ситуации
10:00 – 10:30	Подкрепителна закуска
10.30 – 12:00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от учителя
12:00 – 13:00	Подготовка за обяд, обяд, подготовка за следобеден сън
13:00 – 15:00	Следобеден сън
15:00 - 15:15	Раздвижване – подвижни игри, музикално подвижни игри
15:15 – 15:45	Подкрепителна закуска
15:45 – 16:35	Основни дейности – педагогически ситуации
16:35 – 18:30	Дейности по избор на децата- игри, разходки, наблюдения, творчески дейности и др. Дейности, организирани от учителя. Изпращане на децата.

Забележка : Така посоченият дневен режим за ДГ е примерен и е съобразен с целодневната организация на ДГ № 21 „Вихрогонче,, по време на учебната година от 15.09.2024 до 31.05.2025г. При обективни причини касаещи режима на работа на детското заведение може да търпи промени.

ДНЕВЕН РЕЖИМ ПРИ ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ В РАЗНОВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ

часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6:30 – 8:30	Прием на децата, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
8:30 – 8:40	Утринно раздвижване
8:40 – 9:00	Закуска
9:00 – 10:00	Игри, дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
10:00 – 10:30	Подкрепителна закуска
10:30 – 12:00	Дейности по избор на децата; дейности, организирани от детския учител
12:00 – 13:00	Подготовка за обяд, обяд, подготовка за следобеден сън
13:00 – 15:00	Следобеден сън
15:00 – 15:15	Раздвижване – подвижни игри, музикално подвижни игри
15:15 – 15:45	Подкрепителна закуска
15:45 – 18:30	Игри, дейности по избор на децата. Дейности, организирани от детския учител. Изпращане на децата

Забележка: Учителят по свой избор и в зависимост от интересите на децата, планира и провежда само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Така посоченият режим е примерен и също може да варира като се запазят основните акценти в него - приема на децата, храненето и изпращането .

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина/подготвителна група към училище се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Съвременната европейска образователна стратегия издига тезата за „позитивното семейно възпитание“ и разглежда семейството като еталон в усвояването на ценности, норми и модели на поведение и посредник, филтър и коректив между детето и външния свят.

Позитивното семейно възпитание е свързано с грижи за благополучието на децата и общуването, които им дават възможност да постигат най-добри резултати в отношенията в семейството, в детската градина и в училището, с приятелите и с обществото.

Основна функция на програмната система „Играем и учим“ е създаването на условия и предпоставки за отговорно участие на семейството в живота на детската градина чрез нова комуникационна стратегия и технологии за сътрудничество с родителите.

Смятаме, че е необходимо в програмната система на детската градина да се отдели темата за приобщаването на детето в нейния по-широк контекст. В съвременния живот темата за приобщаване се превърна в универсална и общочовешка, решаването на която е мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура – имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разгледана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна.

Ако погледнем нашето общество, то е съчетание от многообразие, не е моделирано, така, че да изолира различията. Не живеем на улици, по които се разхождат хора с един и същ пол, цвят на кожата, или език.

Затова и нашето разбиране по тази тема, представено в програмната система, е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците.

Необходима е подкрепа на родителите, за да знаят как а говорят с детето си за различията. Какъв език да използват? При такива ситуации в детската градина, могат да се поканят специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите а детската градина – за възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина/училището.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.

на ниво детската градина – във форма на Настоятелство.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

А. Индивидуални форми на сътрудничество

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Кога се провеждат?

По договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред, а осигурява защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. по време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата може да се проведе преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите могат запознават учителя с особеностите на тяхното дете, за своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата, в детските градина и с техните родителски задължения.

Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.

Рутинни разговори с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

Кога се провеждат? По инициатива на учителя или по инициатива на родителя. По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказе варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

Други индивидуални форми: Видове съобщения

Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщения днес, са е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Кога се използват?

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Б. Групови форми на сътрудничество с родителите

Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата/класа. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата/класа.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка с възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (при постъпване в групата);
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

Защо е необходима група и за родителя?

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група на татковците и др.

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;

за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.

за детските учители в групата – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

В. Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- Сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук на групата
- Информация относно многообразието и качеството на учителската дейност, резултатността в детската градина извън нея (участието на децата в различни конкурси и състезания) може да има прозрачност и публичност чрез:
- Електронно портфолио на детската градина
- Портфолио на учителите в групата
- Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Сложната обществено-икономическа ситуация в страната, която в голяма степен влияе на системи с непроизводствени функции, каквито са и детските заведения, засилва още повече необходимостта те да се отварят непрекъснато към външни връзки и взаимодействия с:

НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

Проследяване развитието на децата, излезли от детската градина;

Родителски срещи с начални учители за информиране родителите на бъдещите първокласници;

Информация за профилирането с цел подбор на допълнителните дейности и ранното откриване и развитие на детските заложби.

МЕДИЦИНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Взаимодействие при карантини, епидемии и други масови здравни проблеми;

Детски празници със здравна насоченост;

Съвместна работа с РИОКОЗ за предоставяне на материали за възпитаване на здравна култура у деца и родители.

КУЛТУРНИ ИНСТИТУЦИИ

Съвместна работа с читалищата, намиращи се по селета – ползване на материалната база, съвместни районни изяви.

СПОНСОРИ, ФОНДАЦИИ, АСОЦИАЦИИ, СДРУЖЕНИЯ

Частни фирми на родители;

Големи фирми, в които работят родители;

Фирми, агенции и фондации, чиято дейност е насочена към деца от социално затруднени семейства, деца-таланти, опазване на природата и т.н.

Сдружение на родителите при ДГ № 21 „Вихрогонче“

В осъществяването на тези връзки се забелязва тенденция, която трябва да бъде реализирана – това е психическата готовност на родителите да откликват на нуждите на детското заведение като вид благодарност за качествения труд, положен за развитието, възпитанието и обучението на техните деца. Колкото този труд е по-качествен, по тяхна преценка, толкова е по-висока степента на отзивчивост.

У българските родители продължава да живее възрожденското отношение за инвестиране в образованието и развитието на децата, дори при наличието на недотам големи възможности у всички.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

- постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;
- личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групова игрова и познавателна дейност;
- компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
- конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
- ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Настоящата Програмна система е одобрена от ОС и приет на ПС с протокол №1/19.09.2024г.

Утвърден със Заповед №45 /27.09.2024г. на директора